Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliserings-projekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

DANMARKS STATISTIK.

STATISTIQUE DU DANEMARK.

STATISTISKE MEDDELELSER,

TREDIE RÆKKE, 10DE BIND.

Communications de statistique

3e série, tome 10e.

UDGIVET AF DET STATISTISKE BUREAU.

Publié par le Bureau de Statistique.

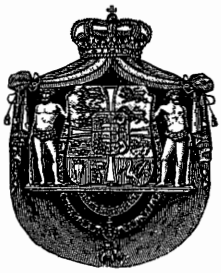

KJØBENHAVN.

BIANCO LUNOS KGL. HOF-BOGTRYKKERI (F. DREYER).

1890.

V.

Høsten i Danmark

i Aaret 1889.

Récolte en Danemark

en 1889.

Til Oplysning om Høsten i Aaret 1889 meddeles i det Følgende paa sædvanlig Maade:

1) en Beretning om Høstens Udfald i Almindelighed, der i Slutningen af Aaret 1889 er udarbejdet paa Grundlag af de fra Landets Amter til det statistiske Bureau indsendte Beretninger;

2) en i Foraaret 1890 foretagen Beregning af selve Høst-Udbyttets Størrelse og Værdi, i Henhold til de i Løbet af Aarets første Fjerdingaar gjennem Amterne fra Landets samtlige By- og Sogneraad modtagne Opgivelser om Gjennemsnits-Udbyttet pr. Td. Land af de vigtigere Sæd- og Plantearter i hvert enkelt af Landets Sogne.

Høstens Udfald i Aaret 1889.

Caractère de la récolte en 1889.

Efter de fra Landets samtlige Amter modtagne Indberetninger maa det antages, at Høsten i 1889 næppe har naaet en Middelhøst. Vel har Udfaldet været ret tilfredsstillende for Vintersædens (fornemlig for Rugens) Vedkommende, idet denne, hvad Kvantiteten angaar, kan regnes at have givet en Middelhøst og i Henseende til Kvaliteten adskilligt over en saadan, ligesom ogsaa Kartoffelavlen i det Hele har været ret god, hvortil kommer, at Høhøsten, særlig hvad Kvaliteten angaar og fornemlig for Enghøets Vedkommende, maa siges at have været tilfredsstillende; men paa den anden Side har Vaar-

sæden, der dyrkes i betydelig større Udstrækning end Vintersæden, givet en meget simpel Afgrøde, idet den i kvantitativ Henseende staar langt under en Middelhøst og med Hensyn til Kvaliteten, i det mindste for Havrens Vedkommende, heller ikke naar en saadan; en lige saa ringe Afgrøde har ved Siden heraf Bælgsæden ydet, hvorhos Udbyttet af Rodfrugterne kun synes at kunne betegnes som en tarvelig Middelhøst. — Det kolde og ustadige Vejrlig i Sommeren og Efteraaret 1888 havde medført, at Høsten i dette Aar var bleven sent afsluttet, og Saaningen af Vintersæden trak derfor ogsaa længe ud, hvilket havde til Følge, at den sildig saaede Sæd ikke opnaaede tilstrækkelig kraftig Udvikling inden Vinterens Komme. Vinteren forløb iøvrigt uden synderlig Strænghed med afvekslende Frost og Tø. I Februar Maaned faldt en Del Sne, men denne havde kun i Lavninger og hvor den føg sammen i Driver, der bleve liggende længe, en skadelig Indvirkning paa Sæden. Foraaret kom tidlig, og Foraarssæden kom i Regelen godt i Jorden, saa at Alt tegnede meget gunstigt ved Maj Maaneds Begyndelse. Denne Maaned bragte imidlertid en Varme saa stærk, som kun meget sjelden er Tilfældet paa den Tid af Aaret, i Forening med Tørke, og da dette Vejrlig fremdeles vedblev i Juni Maaned, hæmmedes alle Afgrøder i deres Udvikling, Kornets Straa blev kort og Kjærnen ofte lille. Den største Modstandsevne besad den tidlig saaede Vintersæd saavel som den Vaarsæd, der var lagt saa betids, at den havde kunnet drage fuld Nytte af Jordens Fugtighed fra Vinteren. For Høbjærgningen var det tørre Vejrlig derimod særdeles gunstigt; men, hvor Græsset en Gang var slaaet eller afgræsset, voksede det ikke frem paany. Da Varmen og Tørken endnu fortsattes i den første Del af Juli, fremskyndedes derhos Kornets Modenhed i en saadan Grad, at Rughøsten allerede tog sin Begyndelse henimod Midten af Maaneden. Enkelte, meget spredte, Tordenbyger vare vel faldne noget tidligere, men almindelig Regn indtraf først midt i Juli, og den kom da for sent til, at den for Sædens Vedkommende kunde ophjælpe andet end den sildig saaede Vaarsæd, men den bevirkede tillige ved at fremkalde nye Skud, at en stor Del af denne Sæd blev tvemoden. Derimod havde Regnen en særdeles gavnlig

Indflydelse paa Græsset og paa Rodfrugterne, med Undtagelse af Kartoflerne. Slutningen af Juli Maaned var regnfuld og kjølig, og Vejrliget vedblev fremdeles at være ustadigt i Høsttiden; den sidste Halvdel af Avgust var endog overordenlig regnfuld, hvorved Vaarsædens Kvalitet i høj Grad forringedes, og hvoraf Følgen tillige blev, at Høsten, skjøndt den var begyndt saa ualmindelig tidlig, dog trak længe ud, saa at den i flere Egne af Landet ikke blev afsluttet før midt i September, ja enkelte Steder først ved denne Maaneds Udgang.

Af Plantesygdomme nævnes i Beretningerne fra Kjøbenhavns, Frederiksborg, Odense, Svendborg, Aarhus og Ribe Amter Kartoffelsygdommen som fremkaldt af det regnfulde Vejrlig i Slutningen af Sommeren. Derhos omtales det i Beretningerne fra Hjørring, Thisted og Viborg Amter, at der har vist sig Rust i Havren, og i en Indberetning til Ringkjøbing Amt fra Skikkildgaard, at Havren har været angreben baade af Rust og Svamp.

Insektangreb have vist sig i ikke ringe Udstrækning. Angreb af Oldenborrelarver, fornemlig paa Vaarsæden og paa Roemarkerne, omtales saaledes paa Øerne i Indberetningerne fra Frederiksborg, Præstø, Odense og Svendborg Amter og i Jylland i Indberetningerne fra Vejle, Aarhus, Randers, Hjørring og Ribe Amter. I Beretningen fra Odense Amt ytres tillige, at Bælgsæden har lidt af Bladlus.

Af de mere almindelige Udtalelser i Beretningerne fra Amterne skal man anføre følgende. — I Beretningen fra Frederiksborg Amt hedder det: »Høsten har for Vintersædens Vedkommende været svarende til Middelhøst, medens den for Vaarsædens Vedkommende staar under, og der klages i det Hele over, at Sæden i Laden fylder betydelig under Middelhøst. At Udbyttet trods de særdeles lovende Udsigter i Foraaret ikke er blevet bedre, skyldes den usædvanlig lange Tørke, der kun for enkelte Egnes Vedkommende afbrødes af stærke Tordenbyger, samt det fugtige Vejrlig under Indhøstningen. Medens det særlig er Vaarsæden, der i Kvantitet har lidt under Tørken, er denne heller ikke bleven uden

skadelig Indflydelse paa Vintersæden, som derved blev standset for tidlig i Væksten og ringere i Kvantitet end paaregnet.» Og der tilføjes noget senere: «Om Høsten i det Hele bemærkes i den af Frederiksborg Amts Landboforening afgivne Beretning, at der siden 1868 næppe har været en saa daarlig Høst i Amtet som iaar.» — I Beretningen fra Sorø Amt ytres: «Fra mange Sider bemærkes, at den tørre Forsommer skadede Udviklingen af Kornets Straa, saa at Halmmængden, navnlig af Vaarsæd, blev ringe. Fra Ringsted-Egnen klages der over, at der i den tørre Tid ikke engang var tilstrækkelig Græsning for Kvæget. Det anføres forøvrigt, at Udbyttet endog i samme Sogn kunde være meget forskjelligt, eftersom Tordenbygerne vare faldne. Regnen i Høsttiden har paa adskillige Steder, navnlig paa større Gaarde, været til Skade for Kvaliteten.« — I Beretningen fra Maribo Amt hedder det derimod, at «indeværende Aars Høst i Almindelighed maa betegnes som værende over et Middelaars. Aarsagen hertil maa søges dels i det tidlige Foraar, dels i det stadige Vejrlig i Høsttiden, der faldt meget tidlig. Den vedvarende Tørke i Løbet af Sommeren har dog indvirket skadelig paa det kvantitative Udbytte af Vaarkornet.» — I Beretningen fra Aarhus Amt udtales: «Paa Grund af den sildige Høst i 1888 og det fugtige Efteraar kom Vintersæden først meget sent i Jorden, ofte over en Maaned senere end ellers; ved Vinterens Begyndelse stod den derfor endnu noget svagt, og naar den dog overstod Vinteren ret godt og syntes at love en god Høst, menes Grunden at være den, at der mange Steder paa Grund af den sildige Saaning blev lagt en rigeligere Udsæd i Jorden end sædvanlig, 10 Skpr. pr. Td. Land. Heller ikke Vaarsædens Lægning begyndte iaar saa tidlig som ellers; April var temmelig fugtig, og i de sidste Maaneder før Sædetid havde ingen vedvarende Frost skørnet Jorden, saa at Sædearbejdet var langvarigt og besværligt. Der indtraf derpaa i Maj Maaned stærk Varme og Tørke, og denne Omstændighed havde til Følge, at Udsæden var meget langsom til at spire, navnlig paa højere liggende og lettere Jorder; i Begyndelsen af Juni Maaned kom der dog et Par Tordenbyger, som fremmede Væksten en Del, men da den ualmindelig stærke Varme

iøvrigt varede hele Juni igjennem, holdt Straaet sig kort, og Kjærnen naaede ingen tilfredsstillende Udvikling; først i Juli Maaned begyndte Regnen, men for mange Egnes Vedkommende kom den for sent til ret at gjøre Virkning paa de lettere Jorder. Overalt faldt Høsten iaar ualmindelig tidlig, men da Vejret derefter blev mere og mere fugtigt, trak Bjærgningen og Hjemkjørselen dog meget længere ud, end det oprindelig saa ud til, og det fugtige Vejr havde navnlig en uheldig Indflydelse paa Kvaliteten af Vaarsæden, der ofte efter Mejningen stod ude i flere Uger, inden Hjemkjørselen kunde finde Sted. Græsmarkerne led ogsaa betydeligt ved den stadige Tørke i Begyndelsen af Sommeren, og hvor Kreaturerne én Gang havde været tøjrede, var Eftergræsningen meget sen til at komme frem; dette havde til Følge, at der af Blandingssæden maatte afhugges en stor Del som grøn for at anvendes som Tilskud til Køernes Foder; men da Blandingssæden ellers de fleste Steder tørres til Hø og fodres op om Vinteren, og da Vaarsæden gjennemgaaende har været kort og tynd, er der al Anledning navnlig paa de daarlige Egne til at frygte Fodermangel til Foraaret, især da heller ikke Roer iaar har givet noget tilfredsstillende Udbytte. Iøvrigt omtales det i flere Beretninger, at den stærkere Fodring og det større Kreaturhold i de senere Aar har bevirket, at Høsten dog er bleven bedre, end man havde kunnet vente efter de uheldige Vejrforhold. Larveangreb synes iaar at have været temmelig almindelige og have efter nogle Beretninger anrettet ikke ubetydelige Ødelæggelser, navnlig paa Vaarsædmarkerne, ligesom ogsaa Roer, særlig Turnips, derved synes at have lidt en Del.« — I Beretningen fra Hjørring Amt ytres, at «efter de Opgivelser, der ere modtagne fra Amtets Retsbetjente, dets store Landboforeninger samt en Del større Landejendomsbesiddere, maa Aaret gjennemgaaende betegnes som værende betydelig under et Middelaar for Foraarssædens, særlig Havrens, Vedkommende, medens den for Vintersædens og Høets Vedkommende er et godt Middelaar og, hvad Kartoffelhøsten vedrører, endog staar betydelig over Gjennemsnittet, saaledes dog at i det Hele Kvaliteten staar meget over Kvantiteten af det indhøstede. Gjennemsnitlig maa Høsten vistnok

af Hensyn til Foraarssædens fremherskende Betydning for Amtets Landbrugere karakteriseres som lidt under et Middelaar. Det fremkomne Resultat har sin Grund i det milde Efteraar 1888 og den lidet strænge Vinter, saa baade Vinter- og Vaarsæden kom godt i Jorden og ved sin Opkomst tegnede godt, samt i den derpaa følgende varme og tørre Maj og Juni, der en Del hæmmede Vintersæden og truede med aldeles at ødelægge Vaarsæden, samtidig med at den gav Udsigt til en enestaaende tidlig Høst. Den derpaa følgende stærke Regnperiode fra ind i Juli kom vel for sent til helt at afhjælpe den ved Tørken bevirkede Skade, men gavnede dog en Del ved at trække Høsten ud, hvad der særlig hjalp den sildig saaede Vaarsæd. Høsten sluttede gjennemgaaende med Udgangen af September.» — I Beretningen fra Ringkjøbing Amt bemærkes: «Høstudbyttet tør for Amtets Vedkommende i det Hele betegnes som en Middelhøst, for saa vidt som det gode Udbytte af Rug, Kartofler og Hø opvejer Byg- og Havrehøstens slette Resultat.» —

Om Afgrøden af de enkelte Sæd- og Plantearter skal man tilføje følgende særlige Bemærkninger.

Hveden *(froment)* maa antages i det Hele at have givet en lille Middelhøst med Hensyn til Kvantiteten og noget over Middelhøst, hvad Kvaliteten angaar, og det maa fremhæves, at denne Kornsort i begge Henseender har været bedst paa Lolland og Falster, paa Langeland og i det sydlige Fyn. Kvantiteten betegnes nemlig i Svendborg Amt som meget god, i Maribo Amt omtrent som meget god, i Aarhus og Randers Amter som noget over god, i Frederiksborg, Holbæk, Sorø, Præstø, Odense, Vejle, Thisted, Viborg, Ringkjøbing og Ribe Amter som god, i Kjøbenhavns, Aalborg og Hjørring Amter tildels som god og i Bornholms Amt kun som temmelig god. Ved Siden heraf karakteriseres Kvaliteten i Maribo og Svendborg Amter som noget bedre end meget god, i Holbæk, Sorø, Præstø, Odense, Vejle, Aarhus, Thisted, Viborg og Ribe Amter som meget god, i Kjøbenhavns, Randers og Ringkjøbing Amter tildels som meget god, i Aalborg Amt som noget over god og i Frederiksborg, Bornholms og Hjørring Amter

som god. — Om denne Kornsort hedder det i Beretningen fra Aarhus Amt: «Hveden, der iøvrigt kun omtales i faa Beretninger til Amtet, stod paa Grund af dens sildige Saaning ved Vinterens Begyndelse temmelig svagt; den overstod imidlertid Vinteren nogenlunde godt og udviklede sig kraftig i det grødefulde Foraar; da den vedvarende Tørke imidlertid derpaa indtraf, blev den atter sat noget tilbage, men Udbyttet omtales dog gunstigt i Beretningerne.»

Rugen *(seigle)* synes at være den af Kornsorterne, der har givet det bedste Udbytte, idet Rughøsten saavel paa Øerne som i Jylland baade kvantitativt og kvalitativt gjennemsnitlig betegnes som noget bedre end Hvedehøsten. Kvantiteten af Rugen er i Sorø, Odense, Svendborg og Vejle Amter betegnet som meget god, i Maribo, Aarhus, Randers, Thisted og Ringkjøbing Amter tildels som meget god, i Kjøbenhavns Amt som noget bedre end god, i Frederiksborg, Holbæk, Præstø, Bornholms, Aalborg, Viborg og Ribe Amter som god og i Hjørring Amt omtrent som god. — Kvaliteten betegnes derhos i 6 Amter, nemlig Maribo, Aarhus, Aalborg, Hjørring, Thisted og Ringkjøbing, som noget over meget god og i alle de øvrige Amter som meget god. — I Beretningen fra Frederiksborg Amt ytres: «at Rugen blev saa god i Kjærnen, at denne Sædart i Kvalitet staar over Middelhøst, maa tilskrives den heldige Blomstring.» — I Beretningen fra Aarhus Amt hedder det: «Rugen, der ligesom Hveden blev saaet c. 3 Uger senere end almindeligt, har trods denne Omstændighed givet et langt bedre Udbytte, end man skulde have ventet, og det uagtet den nogle Steder led en Del Skade ved Regnen under Indhøstningen.» — I Beretningen fra Thisted Amt bemærkes: «Hvor Rugen har været saaet tidlig, har Høsten været god, saavel hvad Kjærne som Straa angaar, hvorimod den sildig saaede Rug er bleven tynd.»

Byggen *(orge)* har gjennemsnitlig i hele Landet givet betydelig under en Middelhøst, hvad Kvantiteten angaar, og omtrent et Middeludbytte i Henseende til Kvaliteten. Kvantiteten er kun i 3 Amter, nemlig Maribo, Odense og Svendborg, betegnet som god,

hvorimod den i Kjøbenhavns og Hjørring Amter ikke betegnes højere end som lidt over temmelig god, i Frederiksborg, Holbæk, Sorø, Præstø, Bornholms, Vejle, Aarhus, Viborg, Ringkjøbing og Ribe Amter ligefrem kun som temmelig god, i Aalborg og Thisted Amter som noget ringere end temmelig god og i Randers Amt endog kun som lidt over maadelig. Kvaliteten angives i Maribo og Thisted Amter tildels som meget god, i Kjøbenhavns, Svendborg og Hjørring Amter som noget over god, i Frederiksborg, Holbæk, Sorø, Bornholms, Odense, Vejle, Viborg, Ringkjøbing og Ribe Amter som god, i Aarhus, Randers og Aalborg Amter tildels som god og i Præstø Amt kun som temmelig god. — I Beretningen fra Aarhus Amt ytres: «Byg har overalt givet et langt ringere Udbytte end Vintersæden; thi skjøndt den navnlig paa de lavere liggende Jorder flere Steder i Begyndelsen stod ret lovende, viste dog snart Virkningerne af den langvarige Tørke sig, og ved Modningen stod den i Reglen tyndt, ligesom den var kort i Straaet. Denne Sædart synes tilmed at have lidt en Del af Brandsvamp, ligesom ogsaa Angreb af Oldenborrelarver omtales i flere Beretninger, om end det synes, at de senere Aars energiske Foranstaltninger mod denne Plage have havt god Virkning.»

Havren *(avoine)* maa siges i det Hele at have givet et endnu ringere Udbytte end Byggen. Vel er den i Indberetningerne fra Amterne paa Sjælland og i det sydlige Jylland karakteriseret paa samme Maade som Byggen, men i Indberetningerne fra de øvrige Amter i Landet, nemlig i det midterste og nordlige Jylland samt paa Fyn, Lolland-Falster og Bornholm, betegnes den som ikke lidet ringere, fornemlig i Henseende til Kvaliteten. Kvantiteten betegnes kun i 2 Amter, Maribo og Svendborg, som tildels god, medens den i Kjøbenhavns Amt ikke angives som bedre end lidt over temmelig god, i Frederiksborg, Holbæk, Sorø, Præstø, Bornholms, Odense, Vejle, Aarhus, Viborg, Ringkjøbing og Ribe Amter ligefrem som temmelig god, i Hjørring og Thisted Amter som noget ringere end temmelig god og i Randers og Aalborg Amter kun som noget over maadelig. Ved Siden heraf karakteri-

seres Kvaliteten i Kjøbenhavns og Maribo Amter som lidt bedre end god, i Frederiksborg, Holbæk, Sorø, Præstø, Odense, Svendborg, Vejle, Aarhus, Thisted og Ribe Amter som god, i Hjørring Amt som noget under god, i Aalborg og Ringkjøbing Amter som lidt over temmelig god, i Bornholms og Viborg Amter ligefrem kun som temmelig god og i Randers Amt knap som temmelig god. — I Beretningen fra Sorø Amt siges, at der «fra Korsør bemærkes, at Havren var kommen daarligt op, saa at meget blev overmodent og faldt af inden Høsten». — I Beretningen fra Hjørring Amt hedder det: «(Byggen og) Havren led særlig under Tørken og gik paa mange Steder ud. Paa enkelte Steder klages over Oldenborrelarver og paa mange Steder over Rust i Havren, der da ogsaa gav et meget ringe Udbytte særlig i Kvalitet og betegnes som gjennemgaaende usælgelig.» — I Beretningen fra Thisted Amt ytres: «Havre er paa Grund af Tørken bleven kort og tynd. Den sildig saaede Vaarsæd groede stærkt, da Regnen endelig kom i Juli Maaned, men er paa mange Steder bleven tvemoden, saa at Halvdelen var grøn, da den anden Halvdel var moden. Paa enkelte Steder har Havren været angreben af Rust, saa at Kjærnen ikke har naaet sin Udvikling, og Halmen kun har liden eller ingen Foderværdi.» — I Beretningen fra Viborg Amt bemærkes, at «Regnen i Høsttiden foranledigede jevnlig Spiring samt Rust i Havren.» — I en Indberetning til Ringkjøbing Amt fra Skikkildgaard ytres: «Særlig har Havren lidt meget (af Tørken), og Straaet er belagt med Rust og en brandagtig Svamp, der ogsaa har havt Indflydelse paa Kjærnens Kvalitet»; — i en anden Indberetning til samme Amt, nemlig fra Ryssensten Gods, hedder det: «Havren blev meget tvemoden, da der voksede nye Skud frem efter Regnen, som selvfølgelig ikke naaede Modenhed ved Høstens Tid.»

Bælgsæden (*légumes*) synes at have givet et lige saa simpelt Udbytte som Havren. Dens Kvantitet er i Hjørring og Thisted Amter betegnet som noget under god, i Kjøbenhavns, Maribo og Svendborg Amter som lidt højere end temmelig god, i Frederiksborg, Sorø, Præstø, Bornholms, Odense, Vejle, Aarhus, Viborg,

Ringkjøbing og Ribe Amter kun som temmelig god, i Aalborg Amt som noget under temmelig god, i Randers Amt som lidt over maadelig og i Holbæk Amt rentud som maadelig. Kvaliteten karaktiseres i Hjørring Amt som noget bedre end god, i Holbæk, Sorø, Præstø, Maribo, Odense, Svendborg, Vejle og Ribe Amter som god, i Kjøbenhavns og Thisted Amter som noget under god, i Ringkjøbing Amt som lidt over temmelig god og i Frederiksborg, Bornholms, Aarhus, Randers, Aalborg og Viborg Amter kun som temmelig god. — I Beretningen fra Odense Amt udtales, at «Bælgsæden», hvorom der iøvrigt bemærkes, at den ikke dyrkes meget i Amtet, «har lidt af Tørken og af Bladlus.» — I Beretningen fra Aarhus Amt hedder det: «Bælgsæd, der iøvrigt synes at blive dyrket mindre og mindre her i Amtet, har kun givet et simpelt Udbytte, idet Udsæden spirede meget sent, ligesom Blomstringen foregik under uheldige Vejrforhold. Følgen heraf var, at Bælgene kun bleve smaa, og at mange af dem efter Hjemkjørselen viste sig at være svange.» — I Beretningen fra Hjørring Amt ytres, at Bælgsæd saa godt som slet ikke dyrkes der i Amtet.

Boghvede (*sarrasin*) kan antages i det Hele saavel kvantitativt som kvalitativt at have givet omtrent en Middelhøst. Den findes paa Øerne anført i Beretningerne fra Kjøbenhavns, Frederiksborg, Præstø, Maribo, Odense og Svendborg Amter, men i Beretningen fra Odense Amt tilføjes, at den ikke dyrkes meget. Baade Kvantiteten og Kvaliteten er i Kjøbenhavns, Frederiksborg, Maribo og Odense Amter betegnet som god (Kvaliteten i Kjøbenhavns Amt tillige som noget over god) og i Svendborg Amt tildels som god, men i Præstø Amt kun som temmelig god. I Jylland er Boghveden anført i Beretningerne fra alle Amterne, undtagen Hjørring og Thisted Amter. Kvantiteten karakteriseres i Vejle, Aarhus, Randers, Viborg, Ringkjøbing og Ribe Amter som god og i Aalborg Amt tildels som god, — og Kvaliteten i Aarhus Amt som tildels meget god, i Randers Amt som noget over god og i de øvrige Amter som god. — I Beretningen fra Aarhus Amt hedder det: «Boghveden har iaar, uagtet den som sædvanlig kun har været

dyrket i de mindre gode Egne af Amtet, givet et forholdsvis ret godt Udbytte, om end Kvaliteten led en Del ved det daarlige Vejrlig under Indbjærgningen.» — I Beretningen fra Ribe Amt bemærkes: «At Boghveden gav et noget bedre Udbytte end den øvrige Vaarsæd, skyldes den rigelige Nedbør i Juli og Avgust Maaneder.»

Raps (*colza*) er anført i Beretningerne fra 8 Amter, hvoraf 4 paa Øerne, nemlig Kjøbenhavns, Maribo, Odense og Svendborg Amter, og 4 i Jylland, nemlig Vejle, Randers, Thisted og Ringkjøbing Amter; men i Beretningen fra Maribo Amt findes den kun anført i en af Indberetningerne til Amtet, nemlig fra Musse Herred, i Beretningen fra Odense Amt bemærkes, at den kun dyrkes lidt i Amtet, og i Beretningen fra Ringkjøbing Amt udtales, at «Raps dyrkes saa godt som ikke.» Kvantiteten er i Randers Amt betegnet som meget god, i Ringkjøbing Amt som noget bedre end god og i de øvrige Amter som god, — og Kvaliteten i Odense, Vejle og Randers Amter som meget god, i Svendborg Amt tildels som meget god og i de øvrige Amter som god.

Kartoflerne (*pommes de terre*) maa antages paa Øerne at have givet en Middelhøst og i Jylland en god Middelhøst. Det tørre Vejrlig i Forsommeren forskaanede dem længe for den almindelige Sygdom, men tilsidst fremkaldtes denne dog i flere Egne af den stærke Regn i Slutningen af Sommeren og Begyndelsen af Efteraaret, og herved forringedes Kvaliteten endel. Paa Øerne er Kvantiteten i Frederiksborg, Holbæk og Bornholms Amter betegnet som meget god, i Kjøbenhavns Amt tildels som meget god, i Maribo Amt som noget over god, i Sorø, Præstø og Odense Amter som god og i Svendborg Amt tildels som god, medens Kvaliteten i Frederiksborg, Holbæk, Sorø, Præstø, Bornholms, Maribo og Odense Amter karakteriseres ligefrem som god og i Kjøbenhavns og Svendborg Amter tildels som god. I Jylland betegnes Kvantiteten i Hjørring Amt som noget over meget god, i Randers, Aalborg, Thisted, Viborg og Ringkjøbing Amter som meget god, i Aarhus Amt tildels som meget god og i Vejle og Ribe

Amter som god, — og Kvaliteten i Hjørring Amt som noget højere end meget god, i Aalborg, Thisted og Ringkjøbing Amter som meget god, i Aarhus og Randers Amter tildels som meget god og i Vejle, Viborg og Ribe Amter som god. — I Beretningen fra Kjøbenhavns Amt ytres: «Naar Kartoflernes Kvalitet er forholdsvis saa ringe, saa skyldes dette den almindelige Kartoffelsygdom, som iaar synes at have vundet almindelig Udbredelse.» — I Beretningen fra Frederiksborg Amt bemærkes derimod: »Kartoflerne have iaar kun i ringere Grad været angrebne af Sygdom.» — I Beretningen fra Maribo Amt siges: «Naar Kartoflernes Kvalitet iaar er mindre god, maa Grunden dertil antages at være for megen Regn i Slutningen af Avgust og September Maaneder.» — I Beretningen fra Odense Amt hedder det: «Kartoflerne fik for lidt Væde i Forsommeren og for meget senere og have lidt endel af Larver og af Kartoffelsygdom.» — I Beretningen fra Svendborg Amt bemærkes: «Kartoflerne ere flere Steder meget angrebne af Svamp.» — I Beretningen fra Aarhus Amt udtales: «Kartofler have iaar givet et i kvantitativ Henseende mere end almindelig godt Udbytte, ligesom Knoldene gjennemgaaende ere meget store; men Sygdommen begyndte tidlig at vise sig, og ved Optagningen, der iaar synes at være foregaaet tidligere end ellers, vare mange angrebne; Udbyttet vil derfor sandsynligvis dog ikke svare til Forventningerne, ligesom Priserne ere meget lave, 2 à 3 Kr. pr. Td.» — I Beretningen fra Hjørring Amt fremhæves, at «Kartoflerne have givet en rigtig god Høst»; — og i Beretningen fra Ringkjøbing Amt siges, at «Udbyttet er langt over Middelhøst.» — I Beretningen fra Ribe Amt hedder det derimod: «Kartoffelavlen kan egenlig kun tildels betragtes som nærmende sig en Middelhøst, særlig da der blandt flere Sorter har vist sig megen Sygelighed, formentlig bevirket ved det fugtige Vejrlig, der afløste den tørre og varme Sommer.»

Sukkerroer (*betteraves*) ere anførte i Beretningerne fra 5 Amter paa Øerne, nemlig Kjøbenhavns, Præstø, Maribo, Odense og Svendborg, medens de slet ikke findes anførte i nogen af Beretningerne fra Jylland; det tilføjes derhos i Beretningen fra Odense

Amt, at de ikke dyrkes meget i Amtet, og i Beretningen fra Svendborg Amt ere de kun anførte fra Vinding Herred. Saavel Kvantiteten som Kvaliteten er i Præstø, Maribo og Odense Amter betegnet som meget god, i Kjøbenhavns Amt tildels som meget god og i Svendborg Amt som god.

Andre Rodfrugter (*autres racines*) led meget af Tørken i Forsommeren, saa at de flere Steder maatte ompløjes, og de have tillige i mange Egne været stærkt angrebne af Larver. Regnen i Slutningen af Sommeren ophjalp dem vel endel, men de synes dog i det Hele kun, hvad Beskaffenheden angaar, at have givet en Middelhøst, medens Mængdeudbyttet maa antages gjennemsnitlig at have været noget under Middelhøst. Kvantiteten er i Maribo Amt betegnet som noget under meget god, i Kjøbenhavns Amt som lidt bedre end god, i Frederiksborg, Sorø, Præstø, Odense, Viborg, Ringkjøbing og Ribe Amter som god, i Svendborg, Randers og Thisted Amter som noget under god, i Aarhus, Aalborg og Hjørring Amter som lidt over temmelig god og i Holbæk, Bornholms og Vejle Amter kun som temmelig god. Kvaliteten karakteriseres i Sorø, Odense og Viborg Amter som meget god, i Kjøbenhavns, Maribo og Thisted Amter tildels som meget god, i Aalborg og Hjørring Amter som noget bedre end god, i Frederiksborg, Holbæk, Præstø, Bornholms, Svendborg, Vejle, Randers, Ringkjøbing og Ribe Amter som god og i Aarhus Amt tildels som god. — I Beretningen fra Frederiksborg Amt ytres: «Rodfrugterne have, hvor disse ere blevne saaede tidlig, ganske godt modstaaet Tørken; derimod klages der fra flere Steder over, at Oldenborrelarver have gjort Skade paa Roemarkerne.» — I Beretningen fra Holbæk Amt hedder det: «Rodfrugtmarkerne have mange Steder i Amtet maattet ompløjes, og ny Udsæd af anden Art har fundet Sted. Hvor Rodfrugterne ere komne frem, have disse været af fortrinlig Beskaffenhed.» — I Beretningen fra Odense Amt omtales ligeledes, at «endel Roemarker have maattet ompløjes», hvorhos det tilføjes, at «Oldenborrelarvernes Angreb har gjort betydelig Skade paa (Hvede, Byg, Havre og) Roer.» — Larveangreb omtales ligeledes i Beret-

ningen fra Vejle Amt. — I Beretningen fra Aarhus Amt hedder det: «Rodfrugter (Runkelroer, Turnips og Gulerødder) bleve saaede under meget uheldige Vejrforhold, og paa de højere liggende Steder kom de ofte aldeles ikke frem af Jorden paa Grund af den vedvarende Tørke; naar dertil kommer, at Larveangreb iaar netop synes at have anrettet størst Skade i Roemarker, er det naturligt, at Udbyttet kun har været ringe; thi om end Efterplantning har været anvendt i stor Maalestok, ere saadanne Planter dog i Regelen temmelig svage og afsætte kun tynde Rødder.» — I Beretningen fra Randers Amt udtales: «Oldenbórrelarverne have foraarsaget megen Skade paa de Egne, hvor Indsamlingen for 2 Aar siden ikke foretoges grundigt. Roerne ere gode, hvor de ere tidligt saaede, derimod ere senere saaede Roer ofte ikke komne op.» — I en Indberetning til Aalborg Amt fra Klarupgaards Gods siges der, at »Roerne efter Regnen voksede saa stærkt til, at de i Reglen ville give over en Middelhøst»; — og i en anden Indberetning til samme Amt, nemlig fra Buderupholm, hedder det, at «Roefrøet laa c. 6 Uger i Jorden, inden det spirede, hvorved Roerne ere blevne meget smaa.» — I Beretningen fra Thisted Amt ytres: «Roerne ere tildels slet ikke komne op, men ere iøvrigt i den fugtige Eftersommer lykkedes godt.» — I en Indberetning til Ringkjøbing Amt fra Cabbel udtales: «Rodfrugterne, som for største Delen først kom op efter Regnen i Juli Maaned, staa godt, men ville gjennemsnitlig blive for smaa, da de ikke faa Tid til at udvikle sig»; — og i en anden Indberetning til samme Amt, nemlig fra Skikkildgaard, bemærkes: «Endel af Rodfrugterne maatte omsaas og kom først ret i Vækst i Avgust; de meget tidlig saaede modstod bedst Tørken, men Kvantiteten er ikke saa stor som ventet.» — I Beretningen fra Ribe Amt anføres: «I de fra Østkysten modtagne Indberetninger klages der over, at Oldenborrelarverne have vist sig i større Mængde og foraarsaget betydelige Ødelæggelser saavel i Korn- som i Roemarkerne, medens Indsamling dog kun undtagelsesvis er sket.»

Høhøsten (*récolte de foins*) kan antages, hvad Beskaffenheden angaar, at have været særdeles tilfredsstillende baade for Agerhøets

og for Enghøets Vedkommende; derimod synes Mængdeudbyttet af Agerhø i sin Helhed kun at kunne betegnes som en lille Middelhøst, medens Enghøet ogsaa i denne Henseende, navnlig i Jylland, har givet et Udbytte endel over Middelhøst. — Af Agerhø er Kvantiteten i Viborg og Ribe Amter betegnet som meget god, i Maribo og Ringkjøbing Amter som noget under meget god, i Holbæk, Sorø, Præstø, Odense, Svendborg, Vejle, Aarhus, Randers, Aalborg og Hjørring Amter ligefrem som god, i Kjøbenhavns Amt som noget ringere end god, i Thisted Amt som lidt over temmelig god og i Frederiksborg og Bornholms Amter kun som temmelig god. Ved Siden heraf betegnes Kvaliteten i alle Landets Amter som meget god, dog i Randers Amt kun som tildels meget god. — Af Enghø karakteriseres Kvantiteten i Præstø, Aarhus, Thisted, Viborg, Ringkjøbing og Ribe Amter som meget god, i Kjøbenhavns, Maribo, Svendborg, Randers og Aalborg Amter som noget over god og i Frederiksborg, Holbæk, Sorø, Bornholms, Odense, Vejle og Hjørring Amter som god. Derhos betegnes Kvaliteten i Thisted Amt som noget bedre end meget god, i Holbæk, Sorø, Præstø, Maribo, Odense, Svendborg, Vejle, Aarhus, Viborg, Ringkjøbing og Ribe Amter som meget god, i Randers, Aalborg og Thisted Amter tildels som meget god, i Kjøbenhavns Amt som noget over god og i Frederiksborg og Bornholms Amter som god. — I Beretningen fra Frederiksborg Amt ytres: «Udbyttet af Høhøsten har selvfølgelig været stærkt paavirket af den lange Tørke, men Regnen i den sidste Halvdel af Juli har fremkaldt en frodig Eftergræsning og god Efterslæt.» — I Beretningen fra Odense Amt bemærkes der: «Kløverplanterne have ligeledes lidt meget af Tørke og af Larveangreb.» — I Beretningen fra Aarhus Amt hedder det: «Agerhøet omtales meget forskjelligt i Beretningerne; i de gode Egne af Amtet og paa Marker i stærk Gjødningskraft har Udbyttet været tilfredsstillende, om end Kvaliteten ofte ikke var saa god, som ønskeligt var, eftersom Rødkløveren tildels gik bort under den lange Tørke i Maj og Juni Maaneder; paa de lettere og højt liggende Jorder visnede Græsset derimod næsten aldeles bort i de nævnte Maaneder, og da Regnen kom, voksede det vel — om end

langsomt — paany frem, men det var da for langt hen paa Aaret til, at det kunde anvendes til Hø. Enghøet har vistnok iaar overalt givet et rigeligt Udbytte, og det netop paa Grund af den stærke Varme i Forsommeren.» — I Beretningen fra Hjørring Amt udtales: «Græsningen var rigelig om Foraaret og begyndte tidlig, men blev ødelagt af Tørken og Varmen; dog kom den sig atter i Efterhøsten. Markhøet er under Middelhøst, ligeledes paa Grund af Tørken, hvorimod Enghøet i Kvantitet og særlig i Kvalitet er en god Middelhøst. I det Hele vil der dog vist i Vinterens Løb blive Fodermangel, og Udsigten hertil har bevirket en Del Salg af Kvæg og Plage fra mange Besætninger.» — I Beretningen fra Thisted Amt anføres: «Agerhøet blev af Tørken standset i sin Udvikling og er derfor ganske mislykket. Engene, navnlig de lave, sure og fugtige, nøde derimod fortrinlig godt af Varmen og Tørken og have givet et meget rigt Udbytte.» — I forskjellige Indberetninger til Ringkjøbing Amt fremhæves ligeledes, at Engene have draget stor Nytte af Varmen og givet et særdeles rigeligt Udbytte; — og i Beretningen fra Ribe Amt bemærkes: «Høhøsten er den eneste, der kan siges at have givet et særlig godt Udbytte, navnlig have Marskengene været gode.»

Høstens Udbytte i Aaret 1889.

Produit de la récolte en 1889.

Den af det statistiske Bureau foretagne Beregning af Høst-Udbyttets Størrelse og Værdi i Aaret 1889 for de vigtigere Sæd- og Plantearters Vedkommende giver som Resultat, at der i hele Landet blev indhøstet:

		til en Værdi af:	af den samlede Værdi:
af Hvede (*froment*) . .	1,260860 Tdr.	15,834902 Kr.	5,77 pCt.
- Rug (*seigle*)	4,389503 —	47,274883 —	17,23 —
- Byg (*orge*)	5,049286 —	53,764199 —	19,59 —
- Havre (*avoine*) . . .	6,730753 —	52,814725 —	19,25 —
- Boghvede (*sarrasin*)	242822 —	2,244958 —	0,82 —
- Ærter og anden Bælgsæd (*légumes*) .	279650 —	3,508493 —	1,28 —
- Blandsæd (*provende*)	1,782685 —	15,722294 —	5,73 —
- Kartofler (*pommes de terre*)	4,419606 —	17,006316 —	6,20 —
- Andre Rodfrugter (*autres racines*) . . .	7,532123 —	7,229581 —	2,63 —
- Raps (*colza*)	17701 —	354020 —	0,13 —
- Agerhø (*trèfle et herbes*)	890179 Læs à 1000 ℔	28,549512 —	10,40 —
- Enghø (*foin*)	1,192685 — —	3,0092576 —	10,97 —
		274,396459 Kr.	100,00 pCt.

Hvorledes dette Udbytte fordeler sig paa Landets enkelte Amter, vil ses af omstaaende Tabel:

Oversigt over Udbyttet

Amt. *Bailliage.*	Hvede. *froment.*		Rug. *seigle.*		Byg. *orge.*	
	Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.	Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.	Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.
Kjøbenhavns	37219	466726	247509	2,670622	434538	4,671284
Frederiksborg . . .	14655	183774	237623	2,563952	262367	2,820445
Holbæk	99074	1,242388	242046	2,604677	431457	4,629777
Sorø	112324	1,408542	216753	2,338766	409945	4,406909
Præstø	163212	2,036879	209434	2,259793	400509	4,305472
Bornholms	28515	357578	82799	873529	99405	988086
Maribo	360615	4,555632	144272	1,585107	484174	5,634054
Odense	128786	1,614976	313366	3,390620	417473	4,571330
Svendborg	138431	1,735925	257030	2,781065	422492	4,626288
Øernes Amter. *Iles*	1,082831	13,602420	1,950832	21,068131	3,362360	36,653645
Vejle	81832	1,026173	266525	2,861998	282940	2,992281
Aarhus	38181	478790	362251	3,778278	322776	3,318137
Randers	22343	280180	321266	3,350803	239124	2,458196
Aalborg	3217	40341	257637	2,778112	137090	1,335252
Hjørring	8546	107167	266007	2,862235	166650	1,639837
Thisted	3537	44354	158695	1,724220	115987	1,134094
Viborg	3417	42849	324781	3,441035	170443	1,688501
Ringkjøbing	5735	71917	289772	3,233856	145092	1,440764
Ribe	11221	140711	191737	2,176215	106824	1,103492
Jyllands Amter. *Jutland*	178029	2,232482	2,438671	26,206752	1,686926	17,110554
Hele Kongeriget . *Royaume.*	1,260860	15,834902	4,389503	47,274883	5,049286	53,764199

af Høsten i Aaret 1889.

Havre. *avoine.*		Boghvede. *sarrasin.*		Ærter og anden Bælgsæd. *légumes.*		Blandsæd. *provende.*	
Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.	Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.	Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.	Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.
283676	2,269408	240	2225	29972	375849	124608	1,111503
307171	2,457368	1355	12561	11340	145606	112208	1,000895
278163	2,222708	699	6479	20317	254775	95290	849446
288088	2,304704	138	1279	18339	229971	163561	1,458964
282798	2,262384	88	816	40324	505251	167648	1,495420
135280	987544	60	556	12711	159396	57953	473476
214044	1,685148	168	1557	55410	692936	176508	1,602290
404985	3,150783	7558	70063	14169	177679	237820	2,102329
374778	2,915773	4737	43912	27491	344738	178392	1,576985
2,568983	20,255820	15043	139448	230073	2,886201	1,313988	11,671308
613740	4,995690	29615	277627	8212	102978	80129	719132
690594	5,428068	16792	155661	9184	115168	79974	693373
575737	4,525295	12777	118442	4682	58712	56025	485736
334218	2,434451	10194	94499	1593	19976	30261	245412
334496	2,441821	348	3226	2672	33506	50295	409903
355439	2,812727	26	241	11368	142555	42042	366967
603319	4,518687	30098	279008	4563	57220	40781	339529
386336	3,167955	34531	319412	1990	25552	53529	469985
267891	2,234211	93398	857394	5313	66625	35661	320949
4,161770	32,558905	227779	2,105510	49577	622292	468697	4,050986
6,730753	52,814725	242822	2,244958	279650	3,508493	1,782685	15,722294

Oversigt over Udbyttet af

Amt. *Bailliage.*	Kartofler. *pommes de terre.*		Andre Rodfrugter. *autres racines.*	
	Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.	Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.
Kjøbenhavns	173314	698455	1,095536	1,095536
Frederiksborg	535577	2,158375	487702	487702
Holbæk	198044	793978	549980	545668
Sorø	108435	436993	325955	325955
Præstø	62664	252536	277665	277665
Bornholms	122532	455819	79760	79760
Maribo	67822	296604	627873	627873
Odense	191894	788684	785960	785960
Svendborg	139553	573562	319386	319386
Øernes Amter. *Iles* . . .	1,599835	6,455006	4,549817	4,545505
Vejle	155333	620729	340738	306664
Aarhus	167519	644948	523908	471517
Randers	242787	934730	530902	477812
Aalborg	602648	2,201283	327860	295074
Hjørring	367971	1,357812	269673	242706
Thisted	325361	1,192597	190089	171080
Viborg	253617	940296	326929	294237
Ringkjøbing	450902	1,677355	289547	260592
Ribe	253633	981560	182660	164394
Jyllands Amter. *Jutland* . .	2,819771	10,551310	2,982306	2,684076
Hele Kongeriget . *Royaume.*	4,419606	17,006316	7,532123	7,229581

Høsten i Aaret 1889 (fortsat).

Raps. *colza.*		Agerhø. *trèfle et herbes.*		Enghø. *foin.*		Den samlede Værdi i Kroner. *valeur totale en Kr.*
Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.	Udbytte i Læs à 1000 ℔.	Værdi i Kroner.	Udbytte i Læs à 1000 ℔.	Værdi i Kroner.	
626	12520	61883	2,227788	25779	773370	16,375286
621	12420	59057	2,126052	25000	750000	14,719150
1329	26580	55852	1,976760	35673	1,068264	16,221500
90	1800	58053	2,089908	24086	722580	15,726371
432	8640	75818	2,729448	35653	1,069590	17,203894
273	5460	18055	505540	10839	260136	5,146880
680	13600	70638	2,542968	35024	1,050720	20,288489
5906	118120	87112	2,787584	56331	1,577268	21,135396
3526	70520	64879	2,076128	39112	1,095136	18,159418
13483	269660	551347	19,062176	287497	8,367064	144,976384
175	3500	47740	1,336720	85496	2,051904	17,295396
130	2600	39409	1,103452	77206	1,852944	18,042936
1120	22400	24512	686336	99080	2,377920	15,776562
"	"	41819	1,170932	64386	1,546264	12,161596
"	"	52693	1,475404	82611	1,982664	12,556281
1191	23820	23746	664888	49868	1,196832	9,474375
154	3080	26782	749936	109501	2,628024	14,982402
1448	28960	58278	1,631784	203860	4,892640	17,220772
"	"	23853	667884	133180	3,196320	11,909755
4218	84360	338832	9,487336	905188	21,725512	129,420075
17701	354020	890179	28,549512	1,192685	30,092576	274,396459

Den samlede Brutto-Værdi af Høsten i 1889 udgjorde saaledes for hele Landet en Sum af 274,4 Mill. Kroner, nemlig 145,0 Mill. Kr. for Øerne og 129,4 Mill. Kr. for Jylland. Ifølge denne Beregning har Høst-Udbyttets Værdi i 1889 for hele Landet været 20,5 Mill. Kr. (ɔ: 7,5 pCt.) større end i 1888, nemlig for Øerne 14,4 Mill. Kr. (ɔ: 9,9 pCt.) større og for Jylland 6,1 Mill. Kr. (ɔ: 4,7 pCt.) større, idet Høsten i 1888 blev beregnet til en Brutto-Værdi for hele Landet af 253,9 Mill. Kr., for Øerne af 130,6 Mill. Kr. og for Jylland af 123,3 Mill. Kr. Den højere Værdi af Høsten i 1889 skyldes Priserne, der efter at være stegne noget i 1888, fremdeles ere stegne i 1889 for de fleste Sæd- og Plantearters Vedkommende, medens Mængde-Udbyttet vel har været endel rigeligere af Vintersæden og ligeledes af Kartoflerne og Rodfrugterne, men paa den anden Side betydeligt mindre af Vaarsæden i 1889 end i 1888. — I Forhold til Gjennemsnittet af det sidste Femaar, 1885—89, har Værdien af Høsten i 1889 for hele Landet været 15,6 Mill. Kr. (ɔ: 6,0 pCt.) større end Gjennemsnits-Værdien, nemlig 6,2 Mill. Kr. (ɔ: 4,5 pCt.) større for Øerne og 9,4 Mill. Kr. (ɔ: 7,8 pCt.) større for Jylland, idet Gjennemsnits-Værdierne for Femaaret henholdsvis for hele Landet, Øerne og Jylland beløbe sig til 258,8 Mill. Kr., 138,8 Mill. Kr. og 120,0 Mill. Kr.

Værdi-Udbyttet af de enkelte Sæd- og Plantearter (ordnede efter Værdiernes Størrelse i 1889) har i hele Landet været følgende:

	i 1889.	i 1888.	i Gjennemsn. af 1885—89.
af Byg	53,8 Mill. Kr.	56,0 Mill. Kr.	54,7 Mill. Kr.
- Havre	52,8 —	55,8 —	54,2 —
- Rug	47,3 —	38,1 —	39,9 —
- Enghø	30,1 —	28,5 —	26,4 —
- Agerhø	28,6 —	26,6 —	26,2 —
- Kartofler	17,0 —	10,1 —	12,9 —
- Hvede	15,8 —	12,4 —	16,1 —
- Blandsæd	15,7 —	15,2 —	15,4 —
- Rodfrugter (u. Kartofler)	7,2 —	6,0 —	7,0 —
- Bælgsæd	3,5 —	3,3 —	4,0 —
- Boghvede	2,2 —	1,6 —	1,7 —
- Raps	0,4 —	0,3 —	0,3 —

Som denne Oversigt udviser, have af de anførte Planter kun Byg og Havre givet et mindre Værdi-Udbytte i 1889 end i 1888, medens alle de andre have givet et større, og Værdi-Forøgelsen har været forholdsvis størst for Kartoflernes Vedkommende. — I Sammenligning med Gjennemsnittet af Femaaret har Værdi-Udbyttet i 1889, foruden af Byg og Havre, tillige af Hvede og Bælgsæd været noget mindre end Gjennemsnits-Udbyttet, men af de øvrige Planter større, og ogsaa i dette Forhold have Kartoflerne givet det forholdsvis bedste Udbytte i 1889. — Rugen har i 1889 for hele Landet givet 9,1 Mill. Kr. mere end i 1888 (nemlig 4,4 Mill. mere for Øerne og 4,7 Mill. mere for Jylland) og 7,4 Mill. Kr. mere end gjennemsnitlig i Femaaret. Kartoflerne have i hele Landet indbragt 6,9 Mill. Kr. mere i 1889 end i 1888 (nemlig 2,7 Mill. mere paa Øerne og 4,2 Mill. mere i Jylland) og 4,1 Mill. Kr. mere end i Gjennemsnittet af Femaaret. Hveden har givet 3,4 Mill. Kr. mere end i 1888 (nemlig 3,1 Mill. mere paa Øerne og 0,3 Mill. mere i Jylland), men 0,3 Mill. Kr. mindre end gjennemsnitlig i Femaaret. Agerhøet har i hele Landet indbragt 2,0 Mill. Kr. mere end i 1888 (nemlig 0,4 Mill. mere paa Øerne og 1,6 Mill. mere i Jylland) og 2,4 Mill. Kr. mere end i Gjennemsnittet af Femaaret. Enghøet har givet 1,6 Mill. Kr. mere end i 1888 (nemlig 1,0 Mill. mere paa Øerne og 0,6 Mill. mere i Jylland) og 3,7 Mill. Kr. mere end gjennemsnitlig i Femaaret. Rodfrugterne (u. Kartofler) have ydet 1,2 Mill. Kr. mere end i 1888 (nemlig 1,0 Mill. mere paa Øerne og 0,2 Mill. mere i Jylland) og 0,2 Mill. Kr. mere end i Gjennemsnittet af Femaaret. Boghveden har givet 0,6 Mill. Kr. mere end i 1888 (hvilken Mer-Indtægt saa godt som udelukkende falder paa Jylland) og 0,5 Mill. Kr. mere end gjennemsnitlig i Femaaret. Blandsæden har i hele Landet indbragt 0,6 Mill. Kr. mere end i 1888 (nemlig 0,8 Mill. Kr. mere for Øerne, men 0,2 Mill. mindre for Jylland) og 0,3 Mill. Kr. mere end i Gjennemsnittet af Femaaret. Bælgsæden har i hele Landet givet 0,2 Mill. Kr. mere end i 1888 (hvilken Mer-Indtægt udelukkende falder paa Øerne), men 0,5 Mill. Kr. mindre end gjennemsnitlig i Femaaret. Endelig har Rapsen indbragt 0,1 Mill. Kr.

mere end i 1888 (nemlig 0,08 Mill. mere paa Øerne og 0,03 Mill. mere i Jylland) og ligeledes 0,1 Mill. Kr. mere end i Gjennemsnittet af Femaaret. — Derimod har Havren i 1889 i hele Landet givet 3,0 Mill. Kr. mindre end i 1888 (nemlig 0,3 Mill. mindre paa Øerne og 2,7 Mill. mindre i Jylland) og 1,4 Mill. Kr. mindre end gjennemsnitlig i Femaaret, — og Byggen for hele Landet 2,2 Mill. Kr. mindre end i 1888 (men saaledes, at den paa Øerne har indbragt 1,0 Mill. mere, men i Jylland 3,2 Mill. mindre) og 0,9 Mill. Kr. mindre end i Gjennemsnittet af Femaaret.

Mængde-Udbyttet (i Tønder og Læs) af Høsten i 1889 har for Hvede, Rug, Boghvede, Kartofler og andre Rodfrugter været større end i 1888 og ligeledes en Ubetydelighed større for Enghøets og Rapsens Vedkommende; hvorimod det har været mindre af Byg, Havre og Blandsæd og fremdeles lidt mindre af Agerhø og Bælgsæd. — Udbyttet af Kartoflerne har i hele Landet været 1,5 Mill. Tdr. større end i 1888 (nemlig 0,6 Mill. større paa Øerne og 0,9 Mill. større i Jylland), af andre Rodfrugter 1,2 Mill. Tdr. større (nemlig 1,0 Mill. paa Øerne og 0,2 Mill. i Jylland), af Rugen 0,4 Mill. Tdr. større (nemlig 0,2 Mill. paa Øerne og ligeledes 0,2 Mill. i Jylland), af Hveden 0,3 Mill. Tdr. større (hvilket Mer-Udbytte omtrent helt falder paa Øerne) og af Boghveden 0,06 Mill. Tdr. større (hvilken Forøgelse helt kommer Jylland tilgode). — Derimod har Udbyttet af Havren i hele Landet været 1,8 Mill. Tdr. mindre end i 1888 (nemlig 0,5 Mill. mindre paa Øerne og 1,3 Mill. mindre i Jylland), af Byggen 0,9 Mill. Tdr. mindre (nemlig 0,4 Mill. mindre paa Øerne og 0,5 Mill. mindre i Jylland) og af Blandsæden 0,2 Mill. Tdr. mindre (nemlig 0,1 Mill. paa Øerne og ligeledes 0,1 Mill. i Jylland); Agerhøet har derhos i hele Landet givet 0,02 Mill. Tdr. mindre (nemlig 0,08 Mill. mindre paa Øerne, men 0,06 Mill. mere i Jylland).

Kun for Hveden har Prisen været noget lavere i 1889 end i 1888, medens Priserne paa de fleste af de øvrige Sæd- og Plantearter have været højere. Ifølge Kapitelstaksterne have saaledes Priserne paa Rug, Byg, Havre, Ærter og Boghvede i Gjennemsnit for hele Kongeriget i 1889 været henholdsvis 1,01 Kr., 1,15 Kr.,

1,17 Kr., 0,88 Kr. og 0,37 Kr. højere pr. Td. end i 1888; derimod har Prisen paa Hvede gjennemsnitlig været 0,33 Kr. lavere pr. Td. Som en Følge af Vaarsædens Prisstigning har tillige Prisen paa Blandsæd været højere i 1889 end i 1888 og ligeledes Prisen paa Kartoflerne, hvoraf en Tønde regnes lig $^3/_8$ Td. Byg. Fremdeles har Prisen været ansat ikke lidet højere for Raps, og den er ligeledes beregnet højere baade for Agerhø og for Enghø paa Øerne, men ikke i Jylland, for Enghø dog heller ikke paa Bornholm. Derimod er der ved Beregningen af Værdierne for andre Rodfrugter (end Kartofler) benyttet de samme Priser for 1889 som for 1888.

I de enkelte Amter har Høsten havt følgende Værdier (idet Amterne ordnes efter Værdiernes Størrelse i 1889):

	i 1889.	i 1888.	i Gjennemsn. af 1885—89.
i Odense Amt	21,1 Mill. Kr.	19,5 Mill. Kr.	20,1 Mill. Kr.
- Maribo —	20,3 —	16,1 —	18,7 —
- Svendborg —	18,2 —	15,3 —	16,7 —
- Aarhus —	18,0 —	16,0 —	16,3 —
- Vejle —	17,3 —	16,7 —	16,4 —
- Ringkjøbing —	17,2 —	15,3 —	15,2 —
- Præstø —	17,2 —	16,7 —	17,0 —
- Kjøbenhavns —	16,4 —	14,4 —	15,2 —
- Holbæk —	16,2 —	16,1 —	16,9 —
- Randers —	15,8 —	14,8 —	14,5 —
- Sorø —	15,7 —	15,0 —	15,5 —
- Viborg —	15,0 —	14,6 —	13,6 —
- Frederiksborg —	14,7 —	12,7 —	13,5 —
- Hjørring —	12,5 —	12,7 —	12,0 —
- Aalborg —	12,2 —	12,1 —	11,7 —
- Ribe —	11,9 —	11,6 —	11,1 —
- Thisted —	9,5 —	9,5 —	9,2 —
- Bornholms —	5,2 —	4,8 —	5,2 —

I alle Landets Amter har Værdi-Udbyttet af Høsten i 1889 været større end af Høsten i 1888, undtagen i Hjørring og Thisted

Amter, altsaa i de Egne af Landet, der ligge nord for Limfjorden. Mer- eller Mindre-Værdien i 1889 i Sammenligning med Værdien i 1888 udgjør nemlig (idet Amterne ordnes efter Procenterne):

for Maribo	Amt . .	+	4,2	Mill. Kr.	o: +	20,7	pCt.
- Svendborg	— . .	+	2,9	—	- +	15,9	—
- Frederiksborg	— . .	+	2,0	—	- +	13,6	—
- Kjøbenhavns	— . .	+	2,0	—	- +	12,2	—
- Aarhus	— . .	+	2,0	—	- +	11,1	—
- Ringkjøbing	— . .	+	1,9	—	- +	11,0	—
- Bornholms	— . .	+	0,4	—	- +	7,7	—
- Odense	— . .	+	1,6	—	- +	7,6	—
- Randers	— . .	+	1,0	—	- +	6,3	—
- Sorø	— . .	+	0,7	—	- +	4,5	—
- Vejle	— . .	+	0,6	—	- +	3,5	—
- Præstø	— . .	+	0,5	—	- +	2,9	—
- Viborg	— . .	+	0,4	—	- +	2,7	—
- Ribe	— . .	+	0,3	—	- +	2,5	—
- Aalborg	— . .	+	0,1	—	- +	0,8	—
- Holbæk	— . .	+	0,1	—	- +	0,6	—
- Thisted	— . .	÷	0,0	—	- ÷	0,0	—
- Hjørring	— . .	÷	0,2	—	- ÷	1,6	—

Sammenholdes Værdierne for Amterne i 1889 med de tilsvarende Gjennemsnits-Værdier for Femaaret 1885—89, har Værdi-Udbyttet i 1889 for alle Landets Amter, undtagen Holbæk og Bornholms Amter, været større end Gjennemsnits-Værdierne. Mer- eller Mindre-Værdien i 1889 i Forhold til Gjennemsnits-Værdien for Femaaret udgjør nemlig:

for Ringkjøbing	Amt . .	+	2,0	Mill. Kr.	o: +	13,2	pCt.
- Aarhus	— . .	+	1,7	—	- +	10,4	—
- Viborg	— . .	+	1,4	—	- +	10,3	—
- Svendborg	— . .	+	1,5	—	- +	9,0	—
- Randers	— . .	+	1,3	—	- +	9,0	—
- Frederiksborg	— . .	+	1,2	—	- +	8,9	—

for Maribo	Amt . .	+	1,6	Mill. Kr.	ɔ: +	8,6	pCt.
- Kjøbenhavns	— . .	+	1,2	—	- +	7,9	—
- Ribe	— . .	+	0,8	—	- +	7,2	—
- Vejle	— . .	+	1,4	—	- +	5,5	—
- Odense	— . .	+	1,0	—	- +	5,0	—
- Aalborg	— . .	+	0,5	—	- +	4,3	—
- Hjørring	— . .	+	0,5	—	- +	4,2	—
- Thisted	— . .	+	0,3	—	- +	3,3	—
- Sorø	— . .	+	0,2	—	- +	1,3	—
- Præstø	— . .	+	0,2	—	- +	1,2	—
- Bornholms	— . .	÷	0,0	—	- ÷	0,0	—
- Holbæk	— . .	÷	0,7	—	- ÷	4,1	—

Ifølge Procent-Rækkerne har altsaa Høsten i 1889, naar den sammenlignes med Høsten i 1888, forholdsvis været bedst i Maribo Amt og tarveligst i Hjørring Amt, — medens den i Sammenligning med Gjennemsnittet af Femaaret forholdsvis har havt det bedste Udfald i Ringkjøbing Amt og det mindst gode Udfald i Holbæk Amt.

Betragter man Landet efter dets naturlige Deling, idet man udsondrer de større Øer og tillige paa sædvanlig Maade deler Jylland i 3 Dele — nemlig: det sydøstlige Jylland, omfattende Vejle, Aarhus og Randers Amter, det nordlige Jylland, omfattende Aalborg, Hjørring og Thisted Amter, og det sydvestlige Jylland, omfattende Viborg, Ringkjøbing og Ribe Amter —, fordeler Høst-Udbyttets Værdi sig paa de forskjellige Landsdele paa følgende Maade:

	i 1889.		i 1888.		i Gjennemsn. af 1885—89.	
Sjælland	76,7	Mill. Kr.	71,4	Mill. Kr.	74,5	Mill. Kr.
det sydøstl. Jylland .	51,1	—	47,4	—	47,2	—
— sydvestl. — .	44,1	—	41,6	—	39,9	—
Fyn	34,8	—	31,4	—	32,7	—
det nordlige Jylland	34,2	—	34,3	—	32,9	—
Lolland	14,3	—	10,8	—	12,7	—
Falster	6,0	—	5,2	—	6,0	—
Bornholm	5,2	—	4,8	—	5,2	—

	i 1889.	i 1888.	i Gjennemsn. af 1885—89.
Langeland	3,5 Mill. Kr.	2,7 Mill. Kr.	3,2 Mill. Kr.
Møen	2,6 —	2,6 —	2,7 —
Ærø	1,0 —	0,8 —	0,9 —
Samsø	0,9 —	0,9 —	0,9 —

Af denne Oversigt fremgaar det, at af de anførte Landsdele har kun det nordlige Jylland havt et noget lavere Værdi-Udbytte af Høsten i 1889 end af Høsten i 1888, medens Udbyttet for Møen og Samsø omtrent har været det samme i begge Aarene og for alle de øvrige Dele af Landet større i 1889 end i 1888. — I Sammenligning med Gjennemsnittet af Femaaret har Høstens Værdi i 1889 kun paa Møen været mindre end Gjennemsnits-Værdien, medens den paa Falster, Bornholm og Samsø omtrent har svaret til den gjennemsnitlige Værdi for 1885—89, hvorimod Værdi-Udbyttet for alle de øvrige Landsdele, ogsaa for det nordlige Jylland, har været større i 1889 end i Gjennemsnittet af Femaaret.

Den gjennemsnitlige Størrelse af det pr. Td. Land dyrket Areal og pr. Td. Ager- og Engs-Hartkorn indvundne Værdi-Udbytte, saavel i hele Landet som i Amterne og Landsdelene, vil ses af nedenstaaende Oversigter, hvor Amterne og Landsdelene ere ordnede efter Udbyttets Størrelse i 1889.

Gjennemsnits-Udbyttet i Kroner pr. Td. Land dyrket Areal var:

	i 1889.	i 1888.	i Gjennemsn. af 1885—89.
for hele Landet	91 Kr.	84 Kr.	86 Kr.
paa Øerne	110 —	99 —	105 —
i Jylland	76 —	73 —	71 —

og Gjennemsnits-Udbyttet i Kroner pr. Td. Hartkorn:

	i 1889.	i 1888.	i Gjennemsn. af 1885—89.
for hele Landet	725 Kr.	671 Kr.	684 Kr.
paa Øerne	696 —	627 —	667 —
i Jylland	759 —	724 —	704 —

I Landets enkelte Amter har Gjennemsnits-Udbyttet i Kroner pr. Td. Land dyrket Areal været:

		i 1889.	i 1888.	i Gjennemsn. af 1885—89.
i Kjøbenhavns	Amt . .	(1) 125 Kr.	(1) 110 Kr.	(1) 116 Kr.
- Maribo	— . .	(2) 122 —	(6) 96 —	(2) 112 —
- Frederiksborg	— . .	(3) 116 —	(3) 100 —	(3) 107 —
- Odense	— . .	(4) 111 —	(2) 103 —	(4) 106 —
- Svendborg	— . .	(5) 110 —	(9) 93 —	(7) 101 —
- Sorø	— . .	(6) 105 —	(4) 100 —	(5) 103 —
- Bornholms	— . .	(7) 101 —	(8) 94 —	(6) 102 —
- Præstø	— . .	(8) 101 —	(5) 97 —	(9) 99 —
- Holbæk	— . .	(9) 96 —	(7) 95 —	(8) 100 —
- Aarhus	— . .	(10) 92 —	(12) 81 —	(12) 83 —
- Vejle	— . .	(11) 91 —	(11) 88 —	(10) 86 —
- Thisted	— . .	(12) 89 —	(10) 89 —	(11) 86 —
- Randers	— . .	(13) 82 —	(13) 77 —	(13) 75 —
- Ringkjøbing	— . .	(14) 77 —	(15) 68 —	(15) 68 —
- Viborg	— . .	(15) 75 —	(14) 73 —	(14) 68 —
- Ribe	— . .	(16) 70 —	(16) 68 —	(16) 65 —
- Hjørring	— . .	(17) 62 —	(17) 62 —	(17) 59 —
- Aalborg	— . .	(18) 59 —	(18) 59 —	(18) 56 —

og Gjennemsnits-Udbyttet i Kroner pr. Td. Hartkorn (for Bornholms Vedkommende omsat til almindeligt Hartkorn):

		i 1889.	i 1888.	i Gjennemsn. af 1885—89.
i Ringkjøbing	Amt . .	(1) 947 Kr.	(2) 845 Kr.	(2) 836 Kr.
- Frederiksborg	— . .	(2) 909 —	(5) 785 —	(3) 836 —
- Ribe	— . .	(3) 865 —	(1) 846 —	(4) 808 —
- Bornholms	— . .	(4) 851 —	(4) 791 —	(1) 863 —
- Hjørring	— . .	(5) 782 —	(3) 791 —	(5) 751 —
- Vejle	— . .	(6) 778 —	(7) 750 —	(6) 738 —
- Viborg	— . .	(7) 775 —	(6) 754 —	(8) 704 —
- Kjøbenhavns	— . .	(8) 768 —	(9) 678 —	(7) 716 —
- Aarhus	— . .	(9) 746 —	(11) 660 —	(11) 673 —
- Thisted	— . .	(10) 697 —	(8) 699 —	(10) 675 —

		i 1889.	i 1888.	i Gjennemsn. af 1885—89.
i Odense	Amt . . .	(11) 676 Kr.	(14) 624 Kr.	(13) 644 Kr.
- Svendborg	— . . .	(12) 670 —	(17) 565 —	(15) 616 —
- Sorø	— . . .	(13) 670 —	(13) 640 —	(12) 661 —
- Maribo	— . . .	(14) 670 —	(18) 531 —	(16) 615 —
- Aalborg	— . . .	(15) 664 —	(10) 661 —	(14) 637 —
- Holbæk	— . . .	(16) 663 —	(12) 657 —	(9) 689 —
- Randers	— . . .	(17) 636 —	(15) 597 —	(18) 583 —
- Præstø	— . . .	(18) 614 —	(16) 595 —	(17) 607 —

Hvad Værdi-Udbyttet pr. Td. Land dyrket Areal angaar, overgaa Øernes Amter som sædvanlig alle de jydske; det største Udbytte i denne Henseende er saavel i 1889 som i 1888 og i Gjennemsnittet af Femaaret indvundet i Kjøbenhavns Amt, medens det mindste Gjennemsnits-Udbytte pr. Td. Land stadig indvindes i Hjørring og Aalborg Amter. — I Forhold til Hartkornet er det største Udbytte pr. Td. i 1889 indvundet i Ringkjøbing Amt, men i 1888 i Ribe Amt og i Gjennemsnittet af Femaaret i Bornholms Amt, og det mindste i 1889 i Præstø Amt, men i 1888 i Maribo Amt og gjennemsnitlig i Femaaret i Randers Amt.

I de forskjellige Landsdele har Gjennemsnits-Udbyttet i Kroner pr. Td. Land dyrket Areal været:

	i 1889.	i 1888.	i Gjennemsn. af 1885—89.
for Langeland	(1) 132 Kr.	(4) 100 Kr.	(1) 121 Kr.
- Lolland	(2) 122 —	(7) 93 —	(3) 109 —
- Falster	(3) 120 —	(2) 104 —	(2) 118 —
- Fyn	(4) 109 —	(5) 98 —	(6) 102 —
- Sjælland	(5) 108 —	(3) 100 —	(5) 105 —
- Ærø	(6) 106 —	(8) 84 —	(8) 95 —
- Møen	(7) 103 —	(1) 104 —	(4) 109 —
- Bornholm	(8) 101 —	(6) 94 —	(7) 102 —
- det sydøstl. Jylland	(9) 88 —	(9) 82 —	(9) 81 —
- Samsø	(10) 78 —	(10) 81 —	(10) 79 —
- det sydvestl. Jylland	(11) 74 —	(11) 70 —	(11) 67 —
- det nordlige —	(12) 66 —	(12) 66 —	(12) 63 —

og Gjennemsnits-Udbyttet i Kroner pr. Td. Hartkorn:

	i 1889.	i 1888.	i Gjennemsn. af 1885—89.
for det sydvestl. Jylland	(1) 860 Kr.	(1) 811 Kr.	(2) 778 Kr.
- Bornholm	(2) 851 —	(2) 791 —	(1) 863 —
- Langeland	(3) 783 —	(8) 590 —	(3) 716 —
- det sydøstl. Jylland	(4) 718 —	(4) 666 —	(7) 662 —
- det nordlige —	(5) 713 —	(3) 716 —	(5) 686 —
- Sjælland	(6) 712 —	(5) 662 —	(4) 691 —
- Ærø	(7) 698 —	(11) 551 —	(10) 622 —
- Lolland	(8) 672 —	(12) 511 —	(11) 599 —
- Falster	(9) 665 —	(9) 576 —	(8) 655 —
- Fyn	(10) 663 —	(7) 598 —	(9) 624 —
- Møen	(11) 650 —	(6) 654 —	(6) 685 —
- Samsø	(12) 543 —	(10) 562 —	(12) 550 —

Øen Langeland har saavel i 1889 som i Gjennemsnittet af Femaaret givet det største Værdi-Udbytte pr. Td. Land, medens Møen i 1888 stod øverst i denne Henseende og Langeland først fik den fjerde Plads i Rækken. Det mindste Udbytte pr. Td. Land indvindes stadig i det nordlige Jylland, hvorved dog maa bemærkes, saaledes som det ogsaa allerede fremgik af Amts-Oversigten, at dette kun gjælder for de 2 af Amterne i det nordlige Jylland, nemlig Hjørring og Aalborg Amter, hvorimod Thisted Amt tilligemed Aarhus og Vejle Amter omfatter de frugtbareste Egne paa Halvøen. — Med Hensyn til Værdi-Udbyttet pr. Td. Hartkorn stod saavel i 1889 som i 1888 det sydvestlige Jylland øverst, men i Gjennemsnittet af Femaaret Bornholm, medens det mindste Udbytte i dette Forhold i 1889 og i Gjennemsnittet af Femaaret er indvundet paa Samsø og i 1888 paa Lolland.

Til Oplysning om Afgrøden af Landets 4 Hoved-Kornsorter, Hvede, Rug, Byg og Havre, meddeles fremdeles følgende Oversigter.

Hvor mange Fold hver af disse 4 Hoved-Kornsorter gjennemsnitlig har givet pr. Td. Land i de enkelte Amter i 1889, fremstilles i den nedenstaaende Tabel:

Gjennemsnits-Udbytte i Fold pr. Td. Land i 1889.

Amt.	Hvede.	Rug.	Byg.	Havre.
	Tønder.	Tønder.	Tønder.	Tønder.
Kjøbenhavns	12,8	11,9	12,2	12,3
Frederiksborg	11,3	10,8	10,2	11,1
Holbæk	12,0	10,0	9,0	9,4
Sorø	12,3	11,3	10,2	10,5
Præstø	11,4	11,1	9,5	9,6
Bornholms	10,7	10,3	11,0	11,1
Maribo	13,5	12,0	10,1	12,0
Odense	12,7	10,8	9,8	11,2
Svendborg	13,2	11,0	10,3	12,1
Øernes Amter	12,6	11,0	10,1	10,9
Vejle	13,1	8,1	8,2	10,1
Aarhus	12,5	9,4	8,0	10,6
Randers	11,8	8,7	7,2	9,9
Aalborg	7,9	7,2	5,1	5,6
Hjørring	6,5	7,3	6,3	5,8
Thisted	11,3	10,4	8,4	10,1
Viborg	7,6	8,1	6,2	8,7
Ringkjøbing	10,0	7,1	6,9	7,7
Ribe	9,6	6,1	5,7	7,1
Jyllands Amter	11,5	7,9	6,9	8,4
Hele Kongeriget	12,4	9,0	8,8	9,2

Gjennemsnitlig for hele Landet er der pr. Td. Land i 1889 af Hvede avlet 2,9 Tdr. mere end i 1888, men 0,4 Td. mindre end i Gjennemsnit af det sidste Femaar, og af Rug 0,8 Td. mere end i 1888 og 0,3 Td. mere end gjennemsnitlig i 1885—89, hvorimod der saavel af Byg som af Havre pr. Td. Land er avlet mindre end baade i 1888 og i Gjennemsnittet af Femaaret, nemlig af Byg 1,4 Td. mindre end i 1888 og 1,2 Td. mindre end gjennemsnitlig i Femaaret, og af Havre 2,5 Tdr. mindre end i 1888 og 1,8 Td. mindre end i Gjennemsnit af 1885—89. — Paa Øerne har i 1889 det gjennemsnitlige Fold-Udbytte af Hveden været 3,1 Tdr. større end i 1888, men 0,4 Td. mindre end i Gjennemsnit for Femaaret, af Rugen 1,2 Td. større end i 1888, men svarende til det gjennemsnitlige Fold-Udbytte i Femaaret, af Byggen 1,1 Td. mindre end i 1888 og 1,2 Td. mindre end i Gjennemsnittet af 1885—89, og af Havre 2,3 Tdr. mindre end i 1888 og 1,8 Td. mindre end gjennemsnitlig i Femaaret. — I Jylland har i 1889 Hveden pr. Td. Land givet 1,7 Td. mere end i 1888, men 0,2 Td. mindre end i Gjennemsnittet af 1885—89, Rugen 0,6 Td. mere end i 1888 og 0,5 Td. mere end gjennemsnitlig i Femaaret, Byggen 2,3 Tdr. mindre end i 1888 og 1,3 Td. mindre end i Gjennemsnittet af Femaaret, og Havren 2,6 Tdr. mindre end i 1888 og 1,7 Td. mindre end gjennemsnitlig i 1885—89.

Fold-Udbyttet pr. Td. Land var nemlig i 1888:

	af Hvede.	af Rug.	af Byg.	af Havre.
for hele Landet . . .	9,5 Tdr.	8,2 Tdr.	10,2 Tdr.	11,7 Tdr.
- Øerne	9,5 —	9,8 —	11,2 —	13,2 —
- Jylland	9,8 —	7,3 —	9,2 —	11,0 —

og i Gjennemsnittet af 1885—89:

	af Hvede.	af Rug.	af Byg.	af Havre.
for hele Landet . . .	12,8 Tdr.	8,7 Tdr.	10,0 Tdr.	11,0 Tdr.
- Øerne	13,0 —	11,0 —	11,3 —	12,7 —
- Jylland	11,7 —	7,4 —	8,2 —	10,1 —

Blandt Øernes Amter var i 1889 Fold-Udbyttet af Hvede og Rug størst i Maribo Amt, medens det af Hvede var mindst i Bornholms

Amt og af Rug mindst i Holbæk Amt, hvorimod Byggen og Havren have givet de fleste Fold i Kjøbenhavns Amt og, ligesom Rugen, de færreste Fold i Holbæk Amt. — I Jylland har Fold-Udbyttet af Hvede været størst i Vejle Amt og mindst i Hjørring Amt, af Rug størst i Thisted Amt og mindst i Ribe Amt, af Byg ligeledes størst i Thisted Amt, men mindst i Aalborg Amt, og af Havre størst i Aarhus Amt, mindst i Aalborg Amt.

Af de 4 Hoved-Kornsorter under Et har Gjennemsnits-Udbyttet i Kroner pr. Td. Land været:

	i 1889.	i 1888.	i Gjennemsn. af 1885—89.
i hele Kongeriget	90 Kr.	86 Kr.	87 Kr.
paa Øerne	110 —	100 —	108 —
i Jylland	74 —	75 —	72 —

i de enkelte Amter:

	i 1889.	i 1888.	i Gjennemsn. af 1885—89.
i Maribo Amt. .	(1) 129 Kr.	(5) 100 Kr.	(1) 121 Kr.
- Kjøbenhavns — . .	(2) 122 —	(1) 116 —	(2) 118 —
- Svendborg — . .	(3) 114 —	(10) 90 —	(7) 103 —
- Sorø — . .	(4) 109 —	(2) 104 —	(3) 110 —
- Odense — . .	(5) 108 —	(4) 100 —	(6) 104 —
- Frederiksborg — . .	(6) 105 —	(7) 98 —	(8) 101 —
- Præstø — . .	(7) 103 —	(3) 102 —	(4) 105 —
- Bornholms — . .	(8) 100 —	(9) 91 —	(9) 99 —
- Holbæk — . .	(9) 97 —	(6) 99 —	(5) 104 —
- Aarhus — . .	(10) 89 —	(12) 79 —	(12) 80 —
- Vejle — . .	(11) 88 —	(11) 87 —	(11) 85 —
- Thisted — . .	(12) 88 —	(8) 95 —	(10) 89 —
- Randers — . .	(13) 82 —	(13) 78 —	(13) 77 —
- Viborg — . .	(14) 71 —	(14) 72 —	(15) 67 —
- Ringkjøbing — . .	(15) 70 —	(16) 70 —	(14) 67 —
- Ribe — . .	(16) 63 —	(15) 71 —	(16) 65 —
- Hjørring — . .	(17) 58 —	(17) 65 —	(17) 60 —
- Aalborg — . .	(18) 54 —	(18) 60 —	(18) 56 —

og i Landsdelene:

	i 1889.	i 1888.	i Gjennemsn. af 1885—89.
paa Langeland	(1) 136 Kr.	(4) 100 Kr.	(2) 126 Kr.
- Lolland	(2) 131 —	(5) 97 —	(3) 118 —
- Falster	(3) 125 —	(1) 107 —	(1) 127 —
- Fyn	(4) 108 —	(6) 95 —	(6) 101 —
- Sjælland	(5) 107 —	(3) 104 —	(5) 108 —
- Møen	(6) 107 —	(2) 106 —	(4) 115 —
- Ærø	(7) 105 —	(8) 82 —	(8) 92 —
- Bornholm	(8) 100 —	(7) 91 —	(7) 99 —
i det sydøstl. Jylland . .	(9) 86 —	(9) 81 —	(9) 80 —
paa Samsø	(10) 73 —	(10) 78 —	(10) 76 —
i det sydvestl. Jylland .	(11) 69 —	(11) 71 —	(11) 66 —
- — nordlige — . .	(12) 63 —	(12) 69 —	(12) 64 —

Øernes Amter staa i Rækkerne alle over de jydske saavel i 1889 som i Gjennemsnittet af Femaaret, medens i 1888 Thisted Amt var naaet højere op end Bornholms og Svendborg Amter. Blandt Øernes Amter har Værdi-Udbyttet pr. Td. Land af de 4 Hoved-Kornsorter tilsammen i 1889 og i Gjennemsnittet af 1885—89 været størst i Maribo Amt, men i 1888 størst i Kjøbenhavns Amt, og i 1889 mindst i Holbæk Amt, men i 1888 og gjennemsnitlig i Femaaret mindst i Bornholms Amt. Af de jydske Amter har i 1889 Aarhus Amt havt det største Værdi-Udbytte i denne Henseende, men i 1888 og i Gjennemsnittet af Femaaret Thisted Amt, medens Hjørring og Aalborg Amter regelmæssig indtage de laveste Pladser i Rækkerne. — Af Landsdelene stod i 1889 Langeland, men i 1888 og i Gjennemsnittet af Femaaret Falster øverst, hvorimod det nordlige Jylland findes nederst i alle 3 Rækker.

I de enkelte Aar af Fem-Aaret 1885—89 har Høst-Udbyttet efter de gangbare Priser været beregnet til følgende Værdier:

	for hele Landet.	for Øerne.	for Jylland.
i 1885	263,3 Mill. Kr.	139,3 Mill. Kr.	124,0 Mill. Kr.
- 1886	258,8 —	138,4 —	120,4 —
- 1887	243,5 —	140,8 —	102,7 —
- 1888	253,9 —	130,6 —	123,3 —
- 1889	274,4 —	145,0 —	129,4 —
I Gjsn. af Femaaret.	258,8 Mill. Kr.	138,8 Mill. Kr.	120,0 Mill. Kr.

Det Kongelige Danske Statistiske Bureau i Juni 1890.

Marius Gad.